

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Денисенка Бориса Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
12 серпня 2025 року
№ 90-1(II)/2025

Справа № 3-135/2025(265/25)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровської Галини Валентинівни – головуючого, доповідача,
Водяннікова Олександра Юрійовича,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Денисенка Бориса Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Денисенко Б.М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 3, статті 8,

статті 22, частинам першій, другій статті 24, частинам першій та четвертій статті 41, частинам першій, другій статті 55, пунктам 1, 3, 8 частини другої статті 129 Конституції України частину третю статті 307, статтю 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс) в частині „щодо заборони (неможливості) апеляційного оскарження ухвали слідчого судді про відмову у скасуванні арешту майна в порядку статті 174 Кримінального процесуального кодексу України, в тому числі особою, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування у кримінальному провадженні“.

Частиною третьою статті 307 Кодексу визначено, що:

„Ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дію чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора не може бути оскаржена, окрім ухвали про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження, скарги на відмову слідчого, прокурора в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження з підстав, визначених пунктом 9¹ частини першої статті 284 цього Кодексу, про скасування повідомлення про підозру та відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру“.

Статтею 309 Кодексу визначено, що:

„1. Під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про:

- 1) відмову у наданні дозволу на затримання;
- 2) застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в його застосуванні;
- 3) продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні;
- 4) застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні;
- 5) продовження строку домашнього арешту або відмову в його продовженні;

5¹) застосування запобіжного заходу у вигляді застави або про відмову в застосуванні такого заходу;

6) поміщення особи в приймальник-розподільник для дітей або відмову в такому поміщенні;

7) продовження строку тримання особи в приймальнику-розподільнику для дітей або відмову в його продовженні;

8) направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи або відмову у такому направленні;

9) арешт майна або відмову у ньому;

9¹) застосування тимчасових обмежень діяльності юридичної особи та/або тимчасових обмежень в отриманні прав та/або переваг або відмову у застосуванні таких обмежень;

10) тимчасовий доступ до речей і документів, яким дозволено вилучення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа-підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність;

11) відсторонення від посади або відмову у ньому;

11¹) продовження відсторонення від посади;

12) відмову у здійсненні спеціального досудового розслідування;

13) закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 цього Кодексу.

2. Під час досудового розслідування також можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження або на рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі пункту 9¹ частини першої статті 284 цього Кодексу, про скасування повідомлення про підозру чи відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру, повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора або відмову у відкритті провадження по ній.

3. Інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Денисенко Б.М. звернувся до Білоцерківського міськрайонного суду Київської області з клопотанням про скасування арешту майна Шуляка О.В., який є його боржником, накладеного ухвалою слідчого судді Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 19 березня 2021 року. Зазначений суд ухвалою від 4 березня 2025 року залишив вказане клопотання без задоволення. Слідчий суддя зазначив, що ухвалу, якою накладено арешт на майно, було оскаржено в апеляційному порядку та залишено без змін. В ухвалі слідчого судді Білоцерківського міськрайонного суду Київської області від 4 березня 2025 року про відмову в знятті арешту з майна вказано, що ухвала оскарженню не підлягає.

Денисенко Б.М. не погодився з таким рішенням суду першої інстанції та звернувся з апеляційною скаргою до Київського апеляційного суду, який ухвалою від 8 квітня 2025 року відмовив у відкритті апеляційного провадження у зв'язку з тим, що ухвала про відмову у скасуванні арешту майна, постановлена на підставі частини першої статті 174 Кодексу, апеляційному оскарженню не підлягає. Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 5 травня 2025 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Денисенка Б.М. на ухвалу Київського апеляційного суду від 8 квітня 2025 року на підставі того, що клопотання про скасування арешту майна не підлягає перегляду в апеляційному порядку.

2.1. Автор клопотання вважає, що оспорювані приписи Кодексу щодо неможливості апеляційного оскарження ухвали про відмову у скасуванні арешту майна є неконституційними, оскільки „це прямо змінює зміст ст. 129 Конституції України“.

На підтвердження своєї позиції Денисенко Б.М. посилається на окремі приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, Кодекс, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Остаточним судовим рішенням у своїй справі Денисенко Б.М. визначив ухвалу Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 15 травня 2025 року про відмову у відкритті касаційного провадження, в якій статтю 309 Кодексу було застосовано, а частину третю статті 307 Кодексу ні.

Обґрунтовуючи доводи, які містить конституційна скарга, автор клопотання наводить витяг з постанови об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, де, зокрема, зазначається, що „ОП ККС потрібно було зробити висновок про те, що ухвали слідчого судді про повне або часткове скасування арешту майна та про відмову в скасуванні арешту майна, постановлені в порядку ст. 174 КПК, підлягають апеляційному оскарженню. Вважаємо, що позиція про неможливість апеляційного оскарження означених ухвал слідчого судді з посиланням лише на назву, а не на суть судових рішень, не є переконливою“.

З аналізу конституційної скарги вбачається, що Денисенко Б.М. не погоджується з тим, як суди системи судоустрою України застосовують

приписи статей 307, 309 Кодексу, що не можна вважати належним обґрунтуванням їх неконституційності.

Отже, Денисенко Б.М. не навів аргументів щодо невідповідності Конституції України частини третьої статті 307, статті 309, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Денисенка Бориса Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**